

İklim Değişikliği Politika ve Araştırma Derneği

27 Kasım 2021

Perşembe

Öne Çıkan Konular

- İklim Değişikliği
- Kuraklık
- Sıfır Atık
- Yeşil Dönüşüm

Haber Sayısı

12

27 KASIM 2021 TARİHLİ BASINDA YER ALAN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE YEŞİL DÖNÜŞÜME İLİŞKİN BAZI HABERLER

Merhaba

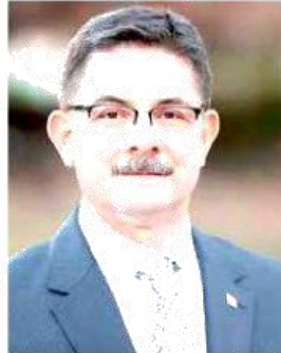
Merhaba / Sayfa: 4 / 27.11.2021

Göllerdeki çekilme devam ediyor!

Konya'da, küresel iklim değişikliği nedeniyle sonbaharda da beklenen yağışların düşmemesi kuraklığın etkilerini artırırken göllerdeki çekilme devam ediyor. Konya Ovası'nın en önemli su kaynaklarından Suğla ve Türkiye'nin en büyük tatlı su kaynağı Beyşehir Gölü'nde, yer yer kıydan 100 metreye kadar çekilmelerinin olduğu gözlemlendi. Konya ve bölge halkı için hayatı önem taşıyan, balıkçıların geçim kapısı, birçok canlı türünün yaşam alanı ve tarımsal sulama ile içme suyu kaynağı olan göllerin her geçen gün küçülmesi tedirginlik yaratıyor. Önceki yıllarda su seviyesindeki iskeleler ile göl arasında onlarca metre mesafe oluşurken, yeterli derinliğini kaybeden göllere bahkçı tekneleri de açılmaz duruma geldi.

"HIÇ BÖYLE KURAKLIK OLMAMIŞTI"

Seydişehir ilçesindeki Suğla Gölü'nde 20 yıldır balıkçılıktan geçimini sağlayan Abdullah Alkan, göle açıldıkları kıydan suyun metrelerce çekildiğini söyledi. En kurak yılı yaşadıklarını ifade eden Alkan, "Ben Susuz Mahallesi'nde yaşıyorum ve balıkçılıktan geçimimi sağlıyorum. Suyun çekilmesinden dolayı tekneler karada kaldı. Gölde su yok. Suyumuz yolun bir metre yakınına kadar geliyordu. Şimdi yoldan itibaren 50-60 metre çekildi" diye konuştu. Gölün, gün gün küçülmesini üzüntüyle izlediklerini kaydeden Alkan, şöyle konuştu: "Allah rahmet verirse suyumuz çoğalacak. Vermezse daha da

kuruyacak. Çok küçüldü. Artık teknelerimiz yüzmüyor. Şu anda kuraklıktan dolayı yeterli su yok. Eskiden 5-6 metre derinlik vardı. Şimdi yarım metreye kadar düştü. Gölümüz yavaş yavaş çöl oluyor. Kuruyacak diye çok korkuyoruz. Herhalde yakında hayvanlar yayılabacak. Umudumuz Allah'tan.

Rahmet yağarsa olacak, yağmazsa kuruyacak. 20 yıldır balıkçılık yapıyorum böylesini görmedim. Geçenlerde iki gün balığa çıktım, yiyecek kadar bile çıkmadı. Hiç böyle kuraklık olmamıştı. Bu sene durumumuz çok kötü."

Eşyle balıkçılık yapan Mahide Alkan da "Bu sene çok kurak gitti, işimizi yapamıyoruz. Gölümüz çok güzeldi. Geçinip gidiyorduk. İyice küçülmeye başladı. Balık azaldı. Tekneler yürümüyor. Sonu nereye gidecek bilmiyoruz." dedi.

"DAHA VAHİM ÇEKİLMELERLE KARŞI KARŞIYA KALABİLİRİZ"

Konya Teknik Üniversitesi (KTÜ) Jeoloji Mühendisliği Bölümü Uygulamalı Jeoloji Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Tahir Nalbantçılar ise değerlendirmelerinin, kuraklığın etkilerini devam ettireceği yönünde olduğunu bildirdi. Küresel

ölçekteki iklimsel değişimlerin mevsimleri kaydırması nedeniyle yağış periyotlarının geciktirildiğine dikkati çeken Nalbantçılar, bunun etkilerinin, hava sıcaklıklarının sürmesi ve sonbaharda beklenen yağışların düşmemesi olarak yansıdığı dile getirdi. Nalbantçılar, "İlerleyen aylarda gelebilecek bol yağışların, kuraklığın etkisini kırması arzu ediyoruz fakat şu an yaptığımız değerlendirmeler, kurak sezonun hüküm sürdüğü şartların devam edeceği yönünde. Ümit ediyoruz ki böyle bir kurak dönemin ardından yağışlı bir sürece gireriz. Yoksa kuraklık böyle birkaç yıl daha devam ederse daha vahim su çekilmeleriyle karşı karşıya kalabiliriz. Bu da mevcut sulak alanların kaybolmasına ve tarımsal aktivitelerin azalmasına neden olacaktır." sözlerine yer verdi.

■ AA

Tohum üretiminde kuraklık endişesi

Tohum üreticilerinin kuraklığa dayanıklı çeşit geliştirme çabası olduğunu söyleyen Tohumcular Birliği Başkan Yardımcısı, 'Her 100 tohum denemesinden 95'i başarısız olabilir' diye uyardı

Küresel ısınmanın tarımda verimi düşürebileceğine dair endişelerini dile getiren Türkiye Tohumcular Birliği (TÜRKTOB) Başkan Yardımcısı Savaş Akcan, "Şu an tohum üreticilerimizin tamamında kuraklığa dayanıklı çeşit geliştirme çabası var ama her 100 islah denemesinin 95'i başarısız olabilir. O yüzden hepimiz endişe etmeliyiz" dedi. Antalya'daki Growtech Uluslararası Tarım Fuarı'nda, çiftçiler ile tarım sektörünün temsilcileri buluştu. TÜRKTOB'un fuar alanında önceki gün düzenlediği toplantıda ise tohum masaya yatırıldı.

Ekilmeyen tarlalar

İklim değişikliği, pandemi ve artan döviz kurunun üretime nasıl yansıtacağı tartışıldığı toplantıda, gübre fiyatlarındaki astronomik artış sonrası çiftçinin buğday yerine daha az gübreye ihtiyaç duyan arpa üretimine yöneldiği vurgulandı.

Tüm dünyada buğday fiyatlarının artmasına karşın Türkiye'deki buğday üretiminde yüzde 35'lik bir gerileme yaşanacağını söyleyen TÜRKTOB Başkan Yardımcısı Savaş Akcan, "Buğday üretiminden kaçış söz konusu. Gübre veremediği için arpaya yöneliyor. Böyle giderse ekilmeyen tarlalar görmeye başlayacağız.

Çiftçi çok zor durumda. Ciro sunun yüzde 50'si borç

Gürkan Akgüneş
Antalya

TÜRKTOB Başkan Yardımcısı Savaş Akcan ve Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Ahmet Yılmaz, tohum üretimiyle ilgili endişelerini dile getirdi.

yükü. Mutlaka destekler ekim döneminin öncesinde ödenmeli ve ekim zamanı ürünün taban fiyatı açıklanmalı. Çiftçi, en az ne kadar gelir elde edebileceğini bilmeli. Önünü göremediği zaman neyi ekeceğini bilemiyor. Havza bazlı planlama da olmadığı için şu an mesela güneyde limon ağaçları sökülüyor. Limon bu yıl para etmediği için. Oysa ki geçen yıl limonda ihracat yasağı vardı. Muazzam bir planlama hatası var. Benzeri narenciyede de oldu. Yazık o ağaçlar 7-8 yılda o olgunluğa erişebiliyor" tespitlerini paylaştı.

'Görmezden geliyoruz'

Kuraklık nedeniyle ciddi rekolte kaybı yaşandığını da vurgulayan Akcan, "Küresel ısınmayı durdurmamız lazım ama yapamıyoruz. Çünkü temel sorunları görmezden geliyoruz. Bitkisel üretimin yüzde 60'ını hayvancılık endüstrisi tüketiyor. Hayvancılığın küresel

ısınmadaki payının yüzde 40'larda olduğunu düşürsek öncelikle hayvancılığı zapturapt altına almamız gerekiyor. Eşegin büyüğü ahırda bunu kimse görmüyor. Bu tabloya ve susuzluğa rağmen Orta Anadolu'da çiftçiler hala mısır bitkisine yöneliyor. Oysa orası buğdayın anavatanı. Üstelik su yok, yer altı suları çekilmiş durumda" diye konuştu.

Yağışlar azalıyor

Cömert isimli bir buğday çeşidinin tescilini elinde bulunduran TÜRKTOB Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Ahmet Yılmaz da, kuru buğdayın yetiştirilebileceği bölgede en az yıllık 300 milimetre üzerinde yağış olması gerektiğini belirterek, "Maalesef kuraklığın en çok etkileyeceği Orta Anadolu'da bu oran son yıllarda 300 milimetrenin altına doğru gerilemeye başladı. Siz istediğiniz kadar kurağa dayanıklı çeşit geliştirin. Yağış 300 milimetrenin

Mısır, ayçiçeği ve patates ithal ediliyor

Toplantıda, sebze tohumunda yüzde 40 oranında dışa bağımlı olduğu, hububatta ise yüzde 90 oranında yerel gen kaynaklarıyla üretim yapılabildiği vurgulandı. Özellikle şekerpancarı, ayçiçeği, mısır ve patatesten verimli milli tohum sıkıntısı yaşandığı ve bu açığın tohum ithalatıyla kapatıldığı bilgisi paylaşıldı.

Sertifikalı hibrit tohumu islahında yerel çeşitleri kullandıklarını belirten Savaş Akcan, "Anadolu'yu dolaşarak topladığımız 324 yerel tohumu, islahçı arkadaşlarımızın kullanılabilesi için gen bankasına teslim ettik. O tohumları islah etmeyip direkt toprakla buluşturmak verimi kestiremeyiz. O zaman domatesin kilosu 100 liraya çıkar ülkede. Domatesi koklayıp mis gibi ata tohumu diyenlere bakmayın. Aztekler mi bizim atamız? Biz yerel tohumları islahla geliştirip üretime kazandırıyoruz. GDO'ya ise, neye yol açtığı bilinmediği için karşıyız" dedi.

altında düştüğünde insanımızı besleyemezsiniz.

Orta Anadolu'da buğday tarımına ilişkin kaygı duyulacak düzeye azalma var. Çiftçi mısır ve ayçiçeğine yöneldi. Oysa ki havza bazlı tarım planında o bölgede mısır yoktu. Yanlış siyasi müdahalelerle havza bazlı üretim modeli bozuldu. Destekleme politikalarıyla çiftçiyi orada mısırdan caydırmalısınız. Mısır gibi su bitkileri zaten kuraklığa dayanıklı hale gelmez" ifadelerini kullandı.

İklim değişikliğine ayrılan bütçe yetersiz!

Kamu Harcamalarını İzleme Platformu, yayınladığı bir raporla, Türkiye'de çevre koruma ve iklim değişikliği ile mücadelede ayrılan kamu kaynaklarının yetersiz olduğunu belirtirken Kuzey Ormanları Savunması'nın raporuna göre üç ayda 436 tehdit ve tahribat kaydedildi

● Frat FİSTİK

Avrupa'da yaklaşık 600, dünya genelinde ise 9 bin 400 kent, iklim değişikliğine karşı azaltım ve uyum tedbirlerini uygulamaya koydu. Avrupa'da olduğu gibi Türkiye'de de iklim değişikliği konusunda kamu kurumlarının ayırdıkları bütçe ve uyguladıkları tedbirler önceki yıllara göre daha fazla tartışılmaya başlandı.

EK BÜTÇE ŞART

Bakanlıklar ve onlara bağlı kurumlar incelendiğinde çevreyi koruma ve iklim değişikliği bütçesinin 2019'da 25 milyar 817 milyon TL iken 2020 yılında çok küçük bir artış ile 26 milyar 70 milyon TL'ye yükseldiği görülüyor. 2021 yılında ise bu rakam 42 milyar 875 milyon TL'ye yükseldi.

2021 yılında ayrılan bütçe yaklaşık 43 milyar TL. Raporla yer alan tespitlere göre bu bütçe, genel harcamalarla karşılandığında oldukça yetersiz. Bu sebeple özel ek bütçe şart. Örneğin Çevre Şehircilik Bakanlığı 2021 bütçesi incelendiğinde, bakanlık bütçesinin yüzde 70'inin şehircilikle ilgili olduğu görülüyor. Oysa buradan çevre koruma ve iklim değişikliğine kaynak aktarılması mümkün.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın en önemli harcaması kalemli çiftçilerin desteklenmesine yönelik. Bu destekler de iklim değişikliği ile mücadelede kullanılabilir. 2021 yılında bu konuyla ilgili en büyük artış ise Devlet Su İşleri ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapılmış durumda.

İBB, EN ÖNDE

Bakanlıklarla birlikte 14 büyükşehir belediyesi ve bağlı kurumların da çevre koruma ve iklim değişikliği için ayırdığı bütçe raporda yer aldı. 14 büyükşehir belediyesinin iklim değişikliğine ayırdığı bütçe toplamı 2021 yılı için 23 milyar 414 milyon TL oldu. Bütçelere bakıldığında 2018-2020 yılları arasında bir artıştan söz edilemezken, sabit fiyatlarda 2021 yılında azalma olduğu görülüyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) ise rapordaki sayılara bakıldığında dikkat çekiyor. Çünkü İBB ve ona bağlı kurumların iklim değişikliğine ayırdığı bütçe neredeyse diğer 13 büyükşehir belediyesine denk. İBB'nin 2021 çevre koruma ve iklim değişikliği bütçesi 6 milyar 588 milyon TL. İBB, İSKİ ve İETT'nin performans hedefleri toplamı yaklaşık 10 milyar 500 milyon TL. Toplam bütçesinin yüzde 23'üne denk geliyor. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin ÇKİD bütçesi, 465 milyon 750 bin TL. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ise 1 milyar 216 milyon TL. 14 büyükşehir belediyesinin toplam ayırdığı bütçe ise 23 milyar 414 milyon TL.

İSTANBUL'DA TAHRİBAT ARTIYOR

Kuzey Ormanları Savunması (KOS) da temmuz-ağustos-eylül aylarına ait izleme raporunu yayınladı. Rapora göre 436 tehdit ve tahribat kaydedilirken, bunların başında orman yangınları geliyor. Tahribat ve tehditlerin 120 tanesi Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Çanakkale'nin kuzeyinde tespit edilirken 92 tanesinin ise İstanbul'da olduğu belirlendi.

Sanayi faaliyetleri sonucu arazi kullanım değişiklikleri artarken, verimli tarım toprakları, köy meraları ve kırsal giderek organize sanayi bölgelerine dönüşüyor. Saros'a yönelik tahrip faaliyetleri de yoğunlaştı, burada bir dayanışma ve eylem de örgütlendi.

OLUMLU MAHKEME KARARLARI

Bu süreçte kazanımlar da oldu. Tekirdağ Süleymanpaşa'daki Asyaport Limanı'na ek iskele projesi mahkeme kararıyla durduruldu. Yine Saros Körfezi'ne yapılmakta olan limanın ÇED raporunu da Edirne İdare Mahkemesi iptal etti.

Ortaköy Deresi, fabrikaların atıkları yüzünden silyaha bürünürken, 3 Ağustos'ta Sakarya Akyazı'daki ağaç kesimi yurttaşlar tarafından önlenildi. İzmir Körfezi'nde denize yaktı sızdırdığı tespit edilen gemiye 1 milyon 197 bin 865 TL para cezası kesildi.

Sakarya'da iki jeotermal kaynak arama ruhsatı sahaya ihaleye çıkarılırken, Kırklareli'deki Dupnisa Mağarası'nın etrafı yapılaşma tehdidiyle karşı karşıya. Burada bungalov evler, otopark alanı yapılmış durumda.

SAPANCA GÖLÜ VE ÇEVRESİ TEHLİKEDE

Sapanca'da sekiz su fabrikası bulunuyor. Bu fabrikalar, gölü besleyen su kaynaklarına kurulmuş durumda. Sakarya içme suyu ihtiyacının yüzde 90'ını, Kocaeli'nin yüzde 15'ini karşılayan derelerin çoğu su şirketlerince ruhsatlandırılmış durumda. Bu bölgede hem yerleşime açılmış alanlar var hem de Sapanca Gölü'nün çevresinde çöp sorunu var. En sık gözlenen tahrip ise orman yangınları. Marmara Bölgesi'nde üç aylık sürede toplam 102 adet yangın tespit edildi. En önemli nedeni ise yoğunluğun artması ve iklim kriziyle artan kuraklık ve sıcaklık.

İLK SIRADA ORMAN YANGINLARI VAR

Dünyanın da gündemi iklim krizi ve artan orman yangınları. İskoçya'nın Glasgow kentinde yapılan 26. Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Konferansı'nda (COP26) 100'den fazla lider orman kaybını durdurulması için önemli bir adım attı. 100'ün üzerinde devlet başkanı, 2030'a kadar orman kaybını durdurmayı hedeflediklerini açıklarken bu alanda 12 milyar dolar kamu, 7,2 milyar dolar özel sektör finansmanı sağlanması şartında ortaklaşmış. Oluğca fazla orman yangını gerçekleşirken sanayi baskısı ve kirlilik de fazla götüren tahribat başlıklarından. Kaçak avcılık da yine doğal yaşamı tehdit eden unsurlar arasında. Yaban hayatını tehdit eden olayların sayısı 47.

VALİDEBAĞ SAVUNMASI'NA ÇEVRE ÖDÜLÜ

Türk Toraks Derneği'nin 24. Ulusal Kongresi'nde çevre ödülü İkizköy Çevre Komitesi ile birlikte Validebağ Savunması'na verildi. Türk Toraks Derneği'nin kongresinde açılış konuşmasını Prof. Figen Deveci ve Türk Toraks Derneği Başkanı Prof. Oya İtil yaptı. Konuşmaların ardından ödüllere geçildi. Bilimsel ve mesleki ödülleri verildikten sonra Çevre Sorunları ve Akciğer Sağlığı Çalışma Grubu Başkanı Prof. Ali Kocabaş, çevre ödülünün Validebağ Savunması ve İkizköy Çevre Komitesi'ne verildiğini açıkladı. Kocabaş bu direnişlerin çevre mücadelesinde örnek oluşturdıklarını söyledi. Validebağ Savunması adına ödüllü Figen Küçüksezer ve Remzi Çelik aldı. Validebağ Savunması standı kongre boyunca açıldı ve katılımcılara söyleşilerde bulunuldu. Yuvarlak masa toplantılarında da Validebağ Savunması adına Remzi Çelik, Validebağ'daki mücadeleden bahsetti. Çelik, özellikle mücadelenin yerelden beslendiğine vurgu yaptı.

İklim krizi COP'tu geliyor

SERBEST KÜRSÜ

YAĞIZ KUTAY IŞIK

COP26 toplantısı ile iklim krizi son haftalarda konuşulmaya başlandı. Ülkemizdeki gündem güvenliği gereğiyle zirveye katılmayan Cumhurbaşkanı üzerinden belirlense de çok yakında gerçek iklim meseleleri konuşulmaya başlanacağı konusunda ümitliyim. Ne de olsa 2030 yılına hedef gösteren ve 2016'da imzaladığımız Paris İklim Anlaşması'nı Başkanlık Sistemi'ne geçtikten 3 yıl sonra onayladık.

Milat: Sanayi devrimi

Temel sorun küresel ısınmayı durdurmak. Sanayi devrimi öncesine göre küresel ısınma 1°C üzerinde artmış durumda. En son Paris İklim Anlaşması'nda artış 2050 yılına kadar 1.5°C altında tutmak ve karbon salınımını sıfırlamak için anlaşma yapılmıştı. Geldiğimiz noktada bunu başarmamız çok zor olduğunu görüyoruz. Kötümser tahminler 2100 yılında ısınmanın 3 dereceyi bile bulabileceğine işaret ediyor.

2015 yılında düzenlenen COP21'de bazı sözler verildi ancak geçen 6 yılda tutulmadı. Şimdi Glasgow'da benzer sözler veriliyor. The Economist'e göre verilen sözler tutulsa bile bu yüzyılın sonunda 2.5 derecelik ısınmadan kurtulmamız mümkün değil. Aşağıdaki grafikte mavi çizgi yapılmış hedeflenen politikaların gerçekleşmesi halinde olan küresel ısınma miktarını gösteriyor. Hemen üstünde bulunan gri çizgi de mevcut politikaların yansımaları gözler önüne seriyor.

İMF'de umutsuzlar korvayı üyesi. 1.5 derece hedefini gerçekleştirmek için emisyon seviyesini yıllık 40 milyar tondan 15 milyar tona düşürmek gerekiyor, ki bu da neredeyse imkansız. COP26 hedeflerine göre bu rakam 30 milyar ton olarak hedefleniyor.

Karbon salınımının yarısı dört ülkeden

Küresel ekonomide karbon salınımının yarısı dört ülkeden geliyor; ABD, Çin, Rusya ve Hindistan. 2020 yılı itibarıyla dünya enerji kaynaklarının yaklaşık yüzde 35'i kömürden, yüzde 25'i doğalgazdan, yüzde 16'sı hidro-elektrik santrallerden, yüzde 11'u nükleer enerjiden, yüzde 13'ü rüzgar ve güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarından geliyor.

Çin'de hali hazırda 1000 adet kömür madeni bulunuyor, 240 tanesi de inşa halinde. Hindistan'da 280 tane kömür madeni bulunuyor. 51 tane daha yapım aşamasında. Yarıdan fazla gerekli adımlar atılmazsa dünyanın GSYİH'si yaklaşık %13 kadar düşebilir.

"Oxfam'ın raporu: Yoksul ülke-

lerin iklim finansmanında 6 yılda 79 milyar dolarlık bir kayıp yaşayacak."

Dünyanın en büyük karbon satıcısı Çin'in hedefine ulaşması için fosil yakıtları tamamen kesmesi gerekiyor. Ancak dünyanın en büyük 3 ekonomisi arasında girmesini sağlayan yegâne ham madde kömür. Kusurlu yer kürede bulunan kömürlerin yarısı burada üretiliyor.

Küresel emisyonu 2 derecelik bir hedef aralığına sokmak, GSYİH'nin yüzde 0,2 ila 1,2'sine mal olacak ve en büyük yük daha zengin ülkelere düşecek. Ve birçok ülkede, fosil yakıtlardan uzaklaşmanın maliyeti, yerel çevresel faydalarla, özellikle de yerel hava kirliliğinden kaynaklanan ölümlerdeki azalmalarla dengelenebilir.

ABD karbon salınımını 2030'a kadar 2005 seviyesinin %50 altına indirmeye taahhütü verdi.

Avustralya dünyanın en büyük kömür ve gaz ihracatçısı. COP26 zirvesi öncesi emisyonu 2005'e kıyasla 4'te 1 oranında azaltmayı hedefliyor. Daha sonra net 0 karbon emisyonu hedefine 2050'ye kadar ulaşmayı hedefliyor. Şeytan Başbakan Morrison zamanında alt tarafı kömür bu niye korkuyorsunuz diyor. Kömür kullanımını kesmeden bu hedefe ulaşmada yürekten başarılır.

Gıda da problem

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü yıllardır artan nüfusun gıda ihtiyacını karşılamak için 2050 yılına kadar mevcut gıda üretimini yüzde 50 artırılması gerektiğine dikkat çekiyor.

2021 Passat bu yüzden piyasada yok

İkinci elini bile alacak ekonomik güçte olmadığımız bu dönemde

küresel olarak araba tedariki sorununu yaşıyor. Bunun da sebebi iklim: Sera gazının salınımı sebebiyle Dünya magnezyum ihracatının %60'ını, otomobil sektörünün %90'ını karşılandığı Çin üretimi büyük oranda azalttı.

Serinlerken ısınmıyor

Daha yüksek bölgesel sıcaklıklar, Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya'da bu tür şeyler hakkında olmak üzere çok az deneyimi olan veya hiç deneyimi olmayan daha yüksek enlem bölgeleri de dahil daha sık ve daha aşırı sıcaklık dalgaları getirecektir. 2018'de yayınlanan 1.5°C, 2°C ve 3°C küresel ısınmanın Avrupa'daki aşırı uçları nasıl etkileyeceğine ilişkin bir karşılaştırma, gün batımından safağa kadar sıcaklıkların 20°C'nin üzerinde kaldığı "tropikal" gecelerin şunda çoğunlukla Akdeniz kıyı şeridi, etkilenen alan, 3°C rejimi altında, Baltık'ta düzenli bir olay haline gelene kadar ısınma ilerledikçe kuzeye doğru uzanıyordu. Genel olarak sıcak hava dalgaları sırasında ölümlere neden olan şey, geceleri yeterli soğutmanın olmamasıdır.

Sera gazı emisyonunun %7'si soğutmadan kaynaklanıyor. Isınan dünyamız için klima alıyoruz. Evimiz soğuturken, dünyamızı ısıtıyor

Stanford Üniversitesi desteğiyle kurulan SkyCool firması güneş paneli benzeri bir plaka sayesinde mekanları soğutuyor. Üstelik elektrik kullanmadan.

Aşırı hava olayları

Dünyada ve ülkemizde aşırı hava olayları git gide artıyor. Sadece Türkiye'de 7 katına çıktı. Özellikle Afrika bölgesi 1.5 derece hedefine ulaşmazsa büyük zorluk yaşayabilir.

"Dünya Bankası'na göre 2050 yılı

itibarıyla 86 milyon Afrikalıların göçmen olabileceğini belirtti."

"Beyond meat"

Gıda ve Tarım Örgütü'ne göre, hayvancılık endüstrisi küresel ısınmanın sebebi olan sera gazı salınımının %15'lik oranından sorumlu. The Economist'e göre toplam sera gazının 3'te 1'i yiyecek üretiminden geliyor. Hatta Bill Gates de ineklerin çıkardığı gazın zararlarından bahsetmişti. Dolayısıyla orta vadede etin alternatifini bulmak şart. 21.yüzyıl başından beri bu arayış arttı. 2009 yılında kurulan Beyond Meat markası bitkiden besin değerlerini koruyarak et üretmeyi başaran en iyi kuruluşlardan birisi.

"Ulusallararası Doğayı Koruma Birliği: Dünyadaki 138 bin 374 türün yüzde 30'u yok olma tehdidiyle karşı karşıya..."

"Ulusallararası Doğayı Koruma Birliği (IUCN): 2020 yılında 36 bitki ve hayvan türünün neslinin yok olduğu ilan edildi. Kırmızı listede 128 bin 918 nesli tükenen ve tükenme tehdidi altında olan canlı bulunuyor."

Öncü şirketler

Apple temiz enerji kullanan tedarikçi sayısını 75'ten 175'e çıkardı. Nike'ta neredeyse ürünlerin çoğu bir şekilde geri dönüşüm ürünlerinden kullanılıyor. Kışıl, Yargıcı, Derimod gibi ihracat yapan firmalarımızın devamlılığını sürdürürebilmesi için üretimi "temiz" hale getirmek zorunda. Ancak bu dönüşüm devlet desteğiyle olmalı. İmzalandıktan 6 yıl sonra Paris İklim Anlaşması'nı zar zor kabul eden ülkemiz bu anlamda da üreticiyi tek başına bırakmamasını ümit ediyoruz.

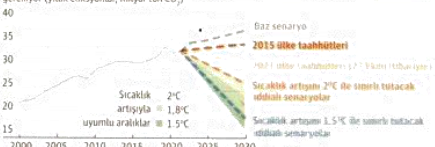
Paris Anlaşması'na göre gelişmekte olan ülkelere 2020'ye kadar her yıl 100 milyar dolar yardım yapılacak belirtilmişti. Verilen sözler tutulmadı.

Yazın küresel ısınmadan en çok muzdarip olan ülkelerin başında gelen Barbados Adası'nın başbakanının COP26'da diğer dünya liderlerine yaptığı sözlerle sonlandırdı yorum.

"Size soruyorum: Karayip-ler'de, Afrika'da, Latin Amerika'da, Pasifik'te on saflarda yaşayan halkımıza, Glasgow'da hem hürs hem de ne yazık ki ihtiyaç duyulan bazı yüzler olmadan ne söylemeliyiz? Başarısızlık için hangi bahaneyi sunmalıyız? Liderler ne zaman liderlik edecek? İnsanlarımız izliyor, halkımız not alıyor. Ve gerçekten İskoçya'yı hayat kırtarmak ve gezegeni kırtarmak için şiddetle ihtiyaç duyulan kararlık ve hürs olmadan mı terk edeceğiz? İnsanlığın çığlıklarını artık takdir edemeyecek kadar kör ve katı mıyız? Ve yapmazsak, açgözlülük ve bencilik yolunun ortak yıkımımızın tohumlarını ekmesine izin vereceğiz."

Taahhütler Paris Anlaşması hedeflerine yetmiyor

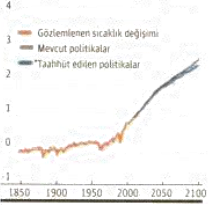
2030 itibarıyla hava sıcaklıklarındaki artışın 1,5°C ile sınırlı kalması hedefi için daha iddialı taahhütler gerekiyor (yünlü emisyonlar, milyar ton CO₂)

Kaynak: Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli (2018-2021), IMF hesaplamaları not: Ulusallararası havacılık ve denizcilik sektörü hariç CO2 emisyonlarını göstermektedir

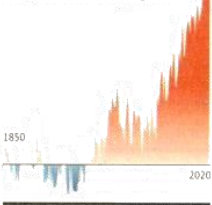
Öngörülen küresel hava sıcaklığı değişimi

(1850-1900 ortalamasına göre)

Küresel hava sıcaklığındaki değişim

(1850-1900 ortalamasına göre)

Paris Anlaşması, iklim değişikliği VE YEŞİL MUTABAKAT ÜÇGENİ

PROF. DR. ELİF NUROĞLU

Prof. Dr. Elif Nuroğlu, Paris İklim Anlaşması'nın iklim krizi ve Yeşil Mutabakat tartışmaları bağlamında değerlendirdi: Türkiye, 2016 yılından bu yana Mecliste onaylanmadığı Paris İklim Anlaşması'nı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulundaki konuşmasını ardından gündemine aldı. Meclisteki onay sürecinin beş günde tamamlanmasını ardından karar Resmî Gazete'de yayımlandı. Paris İklim Anlaşması'nın Meclis onayından geçmesi Türkiye'ye 31 Aralık-12 Kasım 2021'de Glasgow'da düzenlenen COP26 konferansına katılımı hakkı sağladı.

Paris İklim Anlaşması'na taraf olan ülkeler, küresel ısınmanın sanayileşme öncesi döneme göre 2 derece ile sınırlanması ve mümkün 1,5 dereceye kadar düşürülmesi için kendi hedeflerini belirliyor ve her beş yılda bir hedeflerini güncelliyor. Anlaşmaya taraf olan ülkeler, kendi belirlendikleri emisyon azaltım hedeflerine ulaşmak için çalışıyor. Bu anlaşmanın onaylanması Türkiye'nin bir yandan kendi iklim değişikliği planlarını uygularken diğer yandan da taraf ülke olarak çıkarlarını koruması ve bu büyük dönüşüm için gereken finansmanı almak için akredite olması anlamına geliyor. Zira Paris İklim Anlaşması'na taraf olmayan bir ülke yeşil dönüşüm finansmanının gelmesi mümkün değil.

AB Yeşil Mutabakatı

2015 yılında düzenlenen Paris Anlaşması'nı müteakiben Avrupa Birliği (AB) kendi yol haritasını belirleyerek Aralık 2019'da Avrupa Yeşil Mutabakatı'nı yayımladı. AB'nin Yeşil Mutabakatı hem AB'ye üye hem de AB ile iş birliği ve ticaret yapan ülkeler için çok ciddi ve kapsamlı bir dönüşüm içeriyor.

AB, 2030'a gelindiğinde Avrupa'nın karbon salınımını 1990 düzeyine göre yüzde 55 düşürmeyi planlıyor. Bu hedefe uygun olarak hazırladığı bir kalkınma planı niteliğindeki olan "Fit for 55 (55'e Uyum)" paketi de 2021 yılı Temmuz ayında açıklanan AB'nin nihai hedefi 2050 yılında dünyamız ilk karbon-nötr olması.

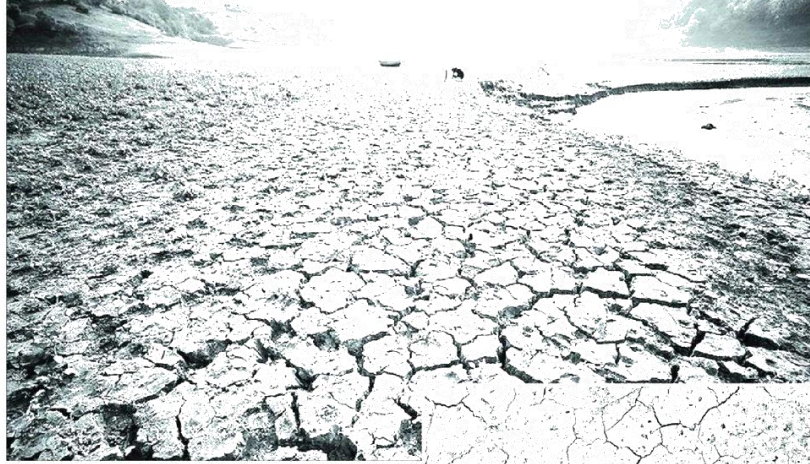
Türkiye'nin en büyük ticaret partneri olan AB, 2050 yılına kadar yeşil ve dijital dönüşüm ekseninde kendisini tamamen değiştirenken, Avrupa ile ilişkilerine devam etmek isteyen Türkiye'nin bu ikiz dönüşüm kayıtsız kalması beklenemez. Nitekim öyle de oldu.

Türkiye'nin yeşil dönüşüm yolculuğu

Paris İklim Anlaşması'nın onaylanmasını bir sonraki çizimimiz olarak değil de uzun soluklu ve zor bir dönüşümün başlaması olarak yorumlamak daha isabetli olur.

Üretim, tüketim ve geri dönüşüm süreçlerinin yeni baştan tasarlandığı bugünlerde yapılacak en mühim şey, öncelikle bu dönüşümün ne olduğunu anlamak ve süreci fırsat ve tehditleri, artı ve eksileri tanımlamak. Her geçişe olduğu gibi bu dönüşümün de kazanımları ve kaybedenleri olacaktır. Bir yandan yeşil dönüşümde yeni iş sahaları doğacak diğer yandan da bazı meslekler ortadan kaybolacak ve en büyük enerji kaynağı olarak kullanılan kömür hayatımızdan pederpeye gidecek.

Kaybedenlerin olduğu yerde her zaman bir direnme de olacaktır. Bu nedenle farkındalık çalışmalarını ve sürecin detaylıyla kamuoyuna anlatılması toplumsal destek almak açısından çok önemli. Geçiş sürecinin adil olması ve kimsenin arkada bırakılmaması AB'de en çok üzerinde durulan konuların başında geliyor. Yeşil Mutabakat'a uyum kapsamında üretilen karbon ayak

izini minimize eden ve bir süre sonra sıfırlayan politikalar güdülürken ve üretimde bunun için gerekli değişiklikler yapılırken, işini ve kazancını kaybedecek sektörlerin kayıplarına bes besa bırakılmaması, toplumsal huzur ve gelir dağılımı adaleti açısından oldukça önemli. Bir yandan istihdamda ortaya çıkacak kayıpların yeni iş alanlarıyla telafi edilmesi beklenirken diğer yandan iş gücünün yeniden eğitilmesi ve yeni yüzümlü gerekliliklerine uygun kabiliyetlerle donatılması da politika yapıcıların yeni görevleri arasında olmak zorunda.

Paris İklim Anlaşması'nın onaylanması Türkiye'nin kendi iklim değişikliği planlarını uygularken diğer yandan da taraf ülke olarak çıkarlarını koruması ve dönüşüm için gereken finansmanı almak için akredite olması anlamına geliyor.

meyenler sopa, yani vergi ile muhatap olacak. Dönüşümcüler AB ile olan ticaretlerine vergi ödemeden devam ederek ödüllendirilecek. Bu esnada da karbon salınımı yüksek olan ithalatacılara alınan vergiler AB için gelir yaratacak.

Türkiye'de pek çok firma AB ile entegre şekilde çalışıyor için bu dönüşüm hızla ayak uydurmak zorunda. Diğer yandan bunların bir kısmı zaten AB firması olduğu için hızlı bir şekilde AB'den know-how/bilgi transferi ile karbon ayak izini düşürme konusunda destek almaları da muhtemel. Ancak üretim zincirinde pek çok firma ve sektörün olduğu düşünülürse sadece birkaç sektörün kendi kendine karbon ayak izini azaltması mümkün değil. Bu nedenle ilk etapta sadece sınırdan karbon düzenlemesine muhatap olacak elektrik üretimi, demir-çelik, alüminyum, çimento, gübre sektörlerinin dönüştürülmesinden ziyade toptan bir dönüşüm seferberliği ilan edilmesi hem daha mantıklı hem de daha hızlı olabilir. Her geçen zamanda AB'nin sınırdan karbon düzenlemesine otomotiv, tekstil, seramik, kara ve deniz ulaştırmacılığı da dahil etmesi bekleniyor.

Fırsatlar ve zorluklar

Temmuz 2021'de Ticaret Bakanlığı, Yeşil Mutabakat Eylem Planı'nı yayımladı. Türkiye'de Yeşil Mutabakat konusunda ilk aksiyon alan bakanlığın Ticaret Bakanlığı olması esasen hiç şaşırtıcı değil. Çünkü Yeşil Mutabakat kapsamında yapılacak düzenlemelerden ilk ve doğrudan etkilenecek kesim, AB'ye ihracat yapan sektörler olacaktır. Türkiye bu nedenle küresel rekabetsizliği kaybetmemek için alabildiği pazarlarında yer alabilecek için yeşil mutabakatın gereklilik

lerini sağlamak zorunda.

Türkiye'nin AB ile olan Gümrük Birliği anlaşmasını yeşil dönüşüm gerekliliklerini de göz önünde bulundurarak zaman kaybetmeden güncellemesi gerekiyor. Yeşil Mutabakat konusu zaten gündemde olan Gümrük Birliği Anlaşması'nı güncelleme isteğini daha da acil duruma getirdi. Çünkü Türkiye'nin karbon-nötr olması, Avrupa'nın bir kura olarak karbon-nötr olması için de önemli bir şart.

Yapılan hesaplamalara göre Türkiye mevcut üretim sistemlerinde hiçbir değişiklik yapmazsa karbon salınımı için ton başına 50 Avro ödemek zorunda kalacak. Çelik sektöründe bu vergi yüzde beş civarında bir ek maliyet anlamına geliyor.

Üretimde kullanılan enerjinin temiz kaynaklardan elde edilmesi karbon salınımı önemli ölçüde azaltacak bir önlem çünkü en büyük girdimizin karbon salınımı yüksek olduğu süreçte karbon-nötr üretim yapmaması mümkün olmaz. Yeşil Mutabakat'a uyum sürecinde ve küresel rekabetsizliğin korunmasında birinci derecede odaklanılması gereken mevzu temiz kaynaklardan ucuz enerji üretilmesi ve bu enerjinin sektörlerle aktarılması olacak. Türkiye son yıllarda yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimini artırdı ve doğru adımları doğru zamanda atıldığı takdirde yeterli olacaktır. Fakat zaman var. Kısa, orta ve uzun vadeli planlama ile bu geçiş detaylandırılmak, geçiş döneminden olumsuz etkilenecek sektörler için çalışma yapmak ve gereken kimseleri arkaada bırakmamak için adil bir geçiş tasarlanması şart. Bu bağlamda Paris Anlaşması'nın onaylanması ve 2053 yılı hedefinin komması, Türkiye'nin yeşil dönüşümüne odaklanmasını sağlamlaştırarak adımımlı olur. Bundan sonrasında ise sadece Ticaret Bakanlığının değil, Türkiye'nin tüm bakanlıklarını ve yerel yönetimlerini Yeşil Mutabakat'a uyum stratejileri geliştirmesi ve elini taşını altına bir an önce koyması gerekiyor. Zira yeşil dönüşüm ancak birlik olursa başarılabilir bir hedef.

Yeşil dönüşüm için yatırım zamanı

Dünya'da yeşil dönüşüm için hedef belirleyen ve bu konuda aksiyona geçen ülkelerin bu konuda yüksek miktarlarda yatırım yaptığı görülmüyor. Yeşil dönüşüm için gerekli yatırımların kurulması, üretim süreçlerinin karbon-nötr üretime hazırlanması ve geçiş konusunda Türkiye'nin en büyük sorunu finansman. Paris Anlaşması'nın Meclis onayından geçmesi bu açıdan Türkiye'nin önümü açıyor.

Türkiye'nin AB ile olan entegrasyonu ve AB'nin güçlü bir tedarikçisi olması, Yeşil Mutabakat'a uyumu açısından bir fırsat olarak değerlendirilebilir. Türkiye'nin Sanayi ve Ti-

icaret bakanlıklarının AB ile bu konuda iş birliği yapması ve Dijital Avrupa ve Horizon projelerinden, Dünya Bankası, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Almanya ve Fransa ulusal kalkınma ajanslarından finansman anlamında faydalanması özel bir önem taşıyor. Ayrıca, Türkiye'nin AB'ye olan coğrafi yakınlığı da Türkiye'den ihraç edilen ürünlerin nakliye esnasında daha az karbon salınımı yaratacağı için Türkiye'yi avantajlı bir ihracatçı ülke yapıyor.

AB'nin 2026 yılından itibaren uygulayacağı sınırdan karbon düzenlemesi somucunda Türkiye'nin çok fazla vergi ödemesini kendi Emisyon Ticaret Sistemi'ni (ETS) kurması veya AB'nin ETS'ine entegre olması gerekiyor. Ayrıca karbon salınımı AB ile aynı standartlarda ve ülke içinde fiyatlandırılmak ve tüm yarımların karbon ayak izini hesaplamak zorunda. Avrupa'da ve Türkiye'de üretilen bir ürünün karbon fiyatlandırılmasını her iki tarafta da eşit olmak AB'ye ödenecek verginin ülke içinde kalmasını sağlayacaktır.

Yeşil dönüşüm için birlik şart

Yeşil dönüşümü başarmak ve karbon-nötr bir ülke olabilmek için önümüzde çok uzun bir zaman yok. Ancak hemen aksiyon aldığımız ve doğru adımları doğru zamanda atığımız takdirde yeterli olacaktır. Fakat zaman var. Kısa, orta ve uzun vadeli planlama ile bu geçiş detaylandırılmak, geçiş döneminden olumsuz etkilenecek sektörler için çalışma yapmak ve gereken kimseleri arkaada bırakmamak için adil bir geçiş tasarlanması şart. Bu bağlamda Paris Anlaşması'nın onaylanması ve 2053 yılı hedefinin komması, Türkiye'nin yeşil dönüşümüne odaklanmasını sağlamlaştırarak adımımlı olur. Bundan sonrasında ise sadece Ticaret Bakanlığının değil, Türkiye'nin tüm bakanlıklarını ve yerel yönetimlerini Yeşil Mutabakat'a uyum stratejileri geliştirmesi ve elini taşını altına bir an önce koyması gerekiyor. Zira yeşil dönüşüm ancak birlik olursa başarılabilir bir hedef.

[Prof. Dr. Elif Nuroğlu Türk-Alman Üniversitesi İktisat Bölümü Başkanı'dır]

(0312) 985 06 10

www.iklimdernegi.org

info@iklimdernegi.org

Söğütözü Mahallesi 2177.Cadde Via Twins
Plaza Kat:20 No:10/B-133-134
ÇANKAYA/ANKARA

Tarımda planlama olmazsa avantajlarımızı kaybederiz

■ EGE Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Gıda ve Tarım Yuvarlak Masası, "Pandeminin Tarım Üzerindeki Etkileri, Türkiye İçin Tehditler ve Fırsatlar" konulu toplantı düzenledi. Toplantı, Dünya Gazetesi Tarım Yazarı Ali Ekber Yıldırım'ın katılımıyla gerçekleşti. ESİAD Başkanı Mustafa Karabağlı, pandeminin ağır etkilerinin yaşanmaya devam ettiği süreçte gıda ve tarım ürünlerinin insan yaşamındaki önemini yakından hissedildiğini vurguladı.

HASSA TEKNOLOJİ ŞART

Dünyayı bekleyen esas tehlikenin iklim değişikliği olduğuna da dikkat çeken Karabağlı, "Bütün bunları dikkate aldığımızda, tarımda gerçekçi tahminlere dayalı bir planlama yapılması son derece önemli. Ülkemizde tarımsal verimliliğin artırılması, dayanıklı tarım uygulamaları ve hassas tarım teknolojilerine yönelik politika üretilmesi amacıyla ciddi

çalışmaların yapılmasına ihtiyaç var" dedi.

STRATEJİK BİR KONU

BM'nin Sürdürülebilir Kalkınma İçin 2030 Gündemi hedefleri bakımından da sürdürülebilir tarımın desteklenmesinin özel öneme sahip olduğunu hatırlatan Karabağlı, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu kapsamda, ülkemizde de gıda çeşitliliğinin yerli üretimle sağlanması, tarımsal verimliliğin artırılması, dayanıklı tarım uygulamaları konusundaki ilerlemelerin sürdürülmesi, fiyat dalgalanmalarının en aza indirilerek kontrol altında tutulması, kırsal yoksulluğun azaltılması, hassas tarım teknolojilerinin yaygınlaştırılması, genetik çeşitliliğin korunması amaçlanıyor. Tarımsal üretimde tohum alanında biyolojik çeşitliliğimizin korunması ve sürdürülebilir hale getirilmesi ise stratejik bir konu."

■ HÜRRIYET / İZMİR

'Sıfır Atık' yönetim felsefesini ilçe genelinde yaygınlaştırmayı hedefleyen Sultangazi Belediyesi, çalışmalarına ara vermeden devam ediyor. Başkan Abdurrahman Dursun, "Örnek bir çalışma olması amacıyla böyle bir bez çantayı kendi personelimize dağıtalım istedik. Naylon poşet kullanmayalım, dönüştürülebilir bez torbalarla hayatımıza devam edelim" dedi.

Sultangazi'den 'Sıfır Atık' seferberliği

Sultangazi Belediyesi, israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi, atıkların kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan 'Sıfır Atık' yönetim felsefesini ilçe geneline yaymak amacıyla çalışmalarına aralıksız devam ediyor.

'DÖNÜŞÜRÜLEBİLİR MALZEMELER KULLANILSIN'

Sultangazi Belediye Başkanı Av. Abdurrahman Dursun, doğada bin yıl boyunca kaybolmayan naylon poşet kullanımının azaltılmasını sağlamak amacıyla belediye personeline bez çanta dağıtımını gerçekleştirdi.

İlk olarak Sıfır Atık, Çevre Koruma-Kontrol ve Veteriner İşleri Müdürlüğü personeline bez torbaları dağıtan Başkan Dursun, "Sıfır Atık artık dünyada büyük önem arz eden bir konu oldu. Sıfır Atık Müdürlüğümüzle hedefimiz çevreyi korumak. Bu müdürlüğümüzün etkili çalışmalarıyla Sultangazi'de olabildiğince naylon atıkları hayatımızdan çıkartmak istiyoruz. Plastik atıklar doğada bin yıla kadar yaşayabiliyor. İlçemizde plastik atıklar ve en önemlisi de naylon poşet kullanımının azaltılmasını sağlamak bizim için çok önemli. Paralı olmasına rağmen naylon poşet kullanımı devam ediyor. O yüzden dönüştürülebilir veya yenilenebilir malzemeler kullanılmasını

sağlamak istiyoruz. Atıkların ayrıştırılması da büyük önem arz ediyor. Bu çerçevede biz de artık evlerden dönüştürülebilir atıkları topluyoruz. Örnek bir çalışma olması amacıyla böyle bir bez çantayı kendi personelimize dağıtım istedik. Naylon poşet kullanmayalım, dönüştürülebilir bez torbalarla hayatımıza devam edelim. Çalışmaları dolayısıyla müdürlüğümüze teşekkür ediyorum." dedi.

'FARKINDALIK OLUSTURACAGIZ'

İstanbul'da, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen Sıfır Atık Belgesi'ni alan ilk belediyelerden biri olduklarına dikkat çeken Başkan Dursun, "Sıfır Atık

Belgesi'ni almak bizim için oldukça önemli. Hem kamu binalarımızda Sıfır Atık' yönetim felsefesine uygun hareket ettiğimiz için hem de çevresel faktörlerde Sıfır Atık'a uygun planlamalar yaptığımız için Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız bize bu belgeyi vermiş oldu. Dolayısıyla Sultangazi'de yaşayan tüm komşularımız Sıfır Atık konusunda çok daha duyarlı, özenli ve dikkatli olmalı. Hep beraber Sıfır Atık'a önem verelim ve ilçemizi çevresiyile, doğasıyla koruyalım. Bu farkındalığı İnşallah hep birlikte Sultangazi'de oluşturalım" diye konuştu. Başkan Dursun, daha sonra belediye hizmet binasında diğer birimleri de ziyaret ederek personele bez torba dağıtımını gerçekleştirdi.

FOSİL YAKIT BİTİRİLİYOR

Konya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürü Hülya Şevik, Konya'da hava kirliliğinin önüne geçmek adına önemli çalışmalara imza attıklarını ifade etti

Konya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürü Hülya Şevik, hava kirliliğine nelerin yol açtığı, fosil yakıtların daha çok nerelerde kullanıldığı, kirliliğe sebep olan nedenler ve bu konuda yapılan çalışmalarını anlattı. Hülya Şevik, Konya'da kış aylarında hava kirliliğinin hissedildiği, bunun en büyük nedeninin ise yüzde 70 bireysel ısınmadan kaynaklandığını söyledi.

Hava kirliliğinde diğer faktörlerden bahseden Şevik, "Konya'nın topografik yapısı ve meteorolojik şartları nedeniyle bazı günlerde rüzgar olmaması ve enerjizyon etkisiyle havadaki partikül maddenin dağılması ayrıca küçük sanayi işletmeleri ile araç trafiğinde yaşanan artışa paralel olarak trafikte yaşanan karbonmonoksit salınımından kaynaklandığını" dedi.

Ancak bütün bu etmenlerin tespit edilmesine rağmen Konya'nın birçok ile göre daha iyi noktada olduğunu ve bu konuda çok önemli çalışmalar yapıldığını söyleyen Şevik, 2005 yılından başlayarak bugüne kadar yapılan çalışmalarını anlattı.

KARARLAR 2005 YILINDA ALINDI

Her yıl belirli aralıklarla toplanan Mahalli Çevre Kurulunda hava kirliliğinin önüne geçmek adına önemli kararlar alındığına dikkat çeken Şevik, şunları dile getirdi:

"Bu kararlar taviz verilmeden uygulanmaktadır. Katı yakıt kullanımlarının sonlandırılması için çalışmalar yapılmaktadır" ifadelerini kullandı

2005 yılında alınan bir mahalli çevre kurulu kararı ile doğal gazı zorunlu hale getirdik. Türkiye'de bu uygulama ilk defa Konya'da uygulandı. Yine 2005 yılında MÇK kararı ile Organize Sanayi Bölgelerinde

faaliyet gösteren tesislerde de doğal gaz kullanımına geçmesinin zorunlu hale getirildi. Bu kararlar taviz verilmeden uygulanmaktadır.

2009 yılında başlayan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Hollanda Çevre ve Halk Sağlığı Enstitüsü Konya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı ile Konya Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün birlikte yürüttüğü 3 yıllık çalışma sonunda "Büyükşehirlerde Hava Kalitesi Yönetiminin Geliştirilmesi (IKONAIR) Projesi" çerçevesinde birçok önem gerçekleştirilmiş olup, 2020-2024 yıllarını kapsayan Temiz Hava Eylem Planı da uygulanmaya başlanmış bugün itibarıyla planın büyük bir kısmı gerçekleştirilmiştir."

Sanayi Tesisleri ile ilgili olarak Temiz Hava Eylem Planı kapsamında alınan kararlar gereği de önemli uygulamalar gerçekleştirildiğini belirten Şevik, "Kent Merkezinde bulunan Süt Üretim Tesislerinin Üretim ve Isınmada Kömür Kullanımının Sonlandırılması, tüm ekmeke/edilemek fırınları filtre teknolojilerinin yenilenmesi, katı yakıt kullanan ekmeke fırınlarının tamamının (taş fırınları hariç ve altyapı bulunması halinde) katı

yakıt kullanımlarının sonlandırılması, aynı zamanda Aykent Ayakkabıcılar Sanayi, Büsan Organize Sanayi ve Matbaacılar Sitesinde kömür kullanımının sonlandırılması için çalışmalar yapılmaktadır. Bu bölgelerde doğal gaz dönüşümleri devam etmektedir" dedi.

ANLIK OLARAK TAKIP EDİLİYOR

Konya'da faaliyet gösteren büyük sanayi tesislerinin Sürekli Emisyon İzleme Sistemine dahil olduğunu, Bakanlık tarafından anlık olarak online izlendiğini belirten Hülya Şevik, " Bunlarla birlikte araç emisyonlarından kaynaklanan hava kirliliğinin azaltılması amacıyla denetimlerimiz devam ediyor" diye konuştu.

Hava kirliliğinin minimize edilmesi açısından Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile koordineli olarak çalışmalarını söyleyen Şevik, "Her yıl mart ayında toplanan mahalli çevre kurulu toplantısında il merkezi ve ilçelerde satılan kömürlere ait spekt değerleri belirlenmektedir. Bu sınır değerleri birçok ilin çok daha üzerinde olacak şekilde uygulanmaktadır. Bu konuda denetimler kış sezonunda doğru sürekli gerçekleştirilmektedir" dedi.

TEMİZ HAVA EYLEM PLANI

Önümüzdeki süreç hakkında da bilgi veren Hülya Şevik, "2014-2019 yıllarını kapsayan Temiz Hava Eylem Planı'nın sona ermesi nedeniyle Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Güney İç Anadolu

Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü ve İl Müdürlüğümüzün katılımı ile yapılan çalışmalar 2020-2025 yıllarını kapsayacak yeni bir Temiz Hava Eylem Planı oluşturulmuş olup, Mahalli Çevre Kurulunda onaylanmıştır. Bu çalışmaların ilburen uygulamaya geçecek pları ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın finansası olarak da destek sağladığı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın finansası olarak da destek sağladığı Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığına yürütülen kapsamlı bir çalışma neticesinde kömür kullanımının yoğun olduğu (Karatay İlçesinde Doğalgaz bulunmayan veya bireysel ısınan müstakil konutlar gibi) mahallelerde de konut bazında kömür kullanımının minimize edilmesine yönelik çalışmalar başlanmıştır. Ayrıca Paris İklim Anlaşması ile birlikte önümüzdeki süreçte işletme bazında önemli uygulamaların da hayata geçeceğini öngörüyoruz. Ayrıca doğal gaz altyapısının daha da yaygınlaşması ile birlikte hava kalitesinde önemli oranda iyileşme yaşanabilecektir" dedi.

Hava kirliliği konusunda ölçülen parametrelerin www.havaizleme.gov.tr adresinde emisyon ölçüm istasyonları tarafından anlık olarak paylaşıldığını söyleyen Hülya Şevik, "Hava kalitesine ait detaylı değerlendirmeler Konya'da faaliyet gösteren ve bölgesel olarak 10 ilin hava kalitesini değerlendiren Güney İç Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü tarafından düzenli olarak yapılmaktadır" ifadelerini kullandı. **Haber: Fatih ERSOY**

Konya'da hava kirliliğinin kış aylarında hissedildiği söyleyen Şevik, en büyük nedeninin ise yüzde 70 oranında bireysel ısınmadan kaynaklandığını dile getirdi. Şevik, hava kirliliğindeki diğer faktörlerin, meteorolojik şartlar, küçük sanayi işletmeleri ve araç trafiğinden kaynaklandığını söyledi

Konya'nın birçok ile göre daha iyi noktada hava kalitesine sahip olduğunu söyleyen Şevik, "Konya'da doğal gaz altyapısı bulunan konutlarda 2005 yılından buyana doğal gazı zorunlu hale getirildi. Türkiye'de bu uygulama ilk defa Konya'da uygulandı" diye konuştu

2050 VİZYONUNU BELİRLENİYOR

Büyükçekmece Belediyesi, 'Gelecek, Sizinle Gelecek' sloganıyla 2050 Büyükçekmece Vizyonu Çalıştayı başlattı. Çalışmayla hızla gelişen iklim değişikliği, şehirlik, teknoloji, çevresel koşullarda ekonomi, kültür ve sosyal alanlarda geleceğin Büyükçekmece'sinin planlanması hedefleniyor

Büyükçekmece'nin geleceğinin planlanacağı toplumun her kesiminden öneri ve taleplerin ışığında gerçekleştirilecek olan 2050 Büyükçekmece Vizyonu Çalıştayı başladı. 2 gün sürecek oturumların yapılabacağı çalışmada, kırsal ve çevre politikaları, kamusal mekân ve kırsal politikaları, kentsel dönüşüm, ulaşım ve alt yapı politikaları, toplumsal kapasite ve katılım yönetimi, gençlerin gözünde Büyükçekmece başlıkları konular yer alıyor. TÜYAP Palas Oteli'deki çalışmada, eski Başkan Yardımcısı Murat Karayalçın, Prof. Dr. Rusen Keleş, Prof. Dr. Yusuf Erbay, Prof. Dr. Mahmut Güler, Prof. Dr. A. Menaf Turan, Prof. Dr. Semra Cerit Mazlum, Prof. Dr. Ebru Erdönmez, Prof. Dr. Fatih Terzi, Prof. Dr. Erbay Arıkoğlu, Prof. Dr. Peyami Çelikkum, Prof. Dr. Saray Zaker Sahin, Prof. Dr. Kemal Görmez, Doç. Dr. Fatma Ayçin Türer, Doç. Dr. Murat Yaman, Doç. Dr. Hüseyin Onur Tezcan, Doç. Dr. Özgür Gündoğdu, Dr. Murat Güncü, Dr. Bilge Kağan Şakca, Hırdin Ökçü, M. Levent Artıç, Dr. Gökçer Okumus, Mertez Kalisi Kayhan Kavas ve Afet Yönetim Uzmanı Özden Işık'ın konuşmaları olacak.

Çalıştay 7 ay sürecek

Bu çalışmanın ilçe vefa borcu olduğunu söyleyen Büyükçekmece Belediye Başkanı Hasan Akgün ise: "Bugün bir belediye başkanı olarak son derece anlamlı, bizi mutlu eden geleceğe adına güzel bir çalıştay başlattık. Çalıştay 7 ay sürecek, haziran sonu itibarıyla 2050 Büyükçekmece Vizyonu belgesini ortaya koyarak paydaşlarımızla paylaşacağız. Bütün bu süreç içerisinde toplumun her katmanının projenin içerisinde yer alması bizim için en önemli hedefimiz. Bütün insanları katmanlardan aldığımız bilgi ve belgeleri yoğunlukla bilimsel hale getirecek ve Büyükçekmece'nin iklimli olarak ortaya koymasını 2050 belgesini sonuçlandıracak. 2050 çok uzun bir süreç ama dünya hızla değişiyor. Şehirlerin korunması geleceğin en azından kaba hatlarıyla ortaya konulması önem arz ediyor. Yoksa ormanlarımız, göllerimiz, yeşil alanlarımız galeler. Bu alanların korunması ve sürdürülebilir olması için prensiplerini ortaya koyması lazım. 6-7 ayda bu çalışmaları yapacağız" dedi.

Neden 2050 diyoruz?

2050 Büyükçekmece Vizyonu üzerinde 1 yıllık çalışmaları aktaran Akgün, "Neden 2050 diyoruz? Çünkü yeşil mutabakat planı gereğince Avrupa sera gazını 2050'de sıfırlayacağını ortaya koydu. Biz de 2050'yi bu nedenle belirledik. Birleşmiş Milletler'in Paris Sözleşmesi ve hava kirliliği ile mücadeleyi öne çıkaran birçok belgeyi imzaladık. Bu belgelerle uyarak Avrupa'nın gittiği yolda şehirlerin daha yaşanabilir, korunabilir ve sürdürülebilir hizmetlerini şehrin bütün katmanlarıyla ortaya konulmasını hedefledik. Bu nedenle 1 yıldır üzerinde çalıştığımız 2050 Büyükçekmece Vizyonu'nu başlattık ve ortaya koyduk. Söyleyecek çok şey var ama asıl söyleyeceklerimizi 6-7 ay sonra söyleyeceğiz. 2050 Büyükçekmece Vizyonu, çok sayıda bilim insanının katılımıyla belirlenmesi benim için ayrıca önem arz ediyor. Şehir, iklim, çevre uzmanları da projede yerlerini alacak" ifadelerini kullandı. **DHA**

Büyükçekmece Belediye Başkanı Hasan Akgün

BU ÇALIŞMAYI ÖNEMSİYORUM

Çalıştayı uyguladığı konuları eski Başkan Yardımcısı Murat Karayalçın, "Çalışmayı son derece önemsiyorum. Çalıştayı tasarımın çok doğru ve başarılı bir biçimde yapıldığı konusunda eminim. 2050, 20 yıl sonrasının doğrulmasını gerektiriyor. Dünyadaki teknolojik gelişim bizi 30 yıl sonrasını 5-10 yıl sonrasına bile rahat bir şekilde planlayabilmemize bir güdücü engellememektedir. Ancak dünya

hedefleri 2030 ve 2050 iklim değişikliği mücadele hedefleri doğrultusunda bir çalışma sürecinin içine girer. Ben konuyu bu bağlamda ele almamam doğru buluyorum. Hasan Akgün'ün konuşmasını özellikle dinledim. Konuşmasında geçmiş 30 yılın muhasebesini yaparak geleceğe 30 yılın ufuk çizimini çizdi. Çalışmanın İstanbul'daki diğer ilçeler tarafından örnek alınmasını diliyorum" diye konuştu.

Borusan Otomotiv "İlk Yeşil Finansman" kredisini aldı

Borusan Otomotiv, sürdürülebilirlik ve elektrikli mobilite vizyonu doğrultusunda otomotiv distribütörlüğü alanında ilk "Yeşil Finansman" (Green Loan) kredisine imza attı. HSBC Türkiye aracılığıyla temin edilen üç yıl vadeli 45 milyon euro tutarındaki kredi, elektrikli ve hibrit otomobil ithalatı için kullanılacak. Borusan Grup'un sürdürülebilirlik stratejileri kapsamındaki iklim kriziyle mücadele çalışmalarına paralel olarak karbon emisyonlarının azaltılmasına yönelik temin edilen kredi, Borusan Otomotiv'in sürdürülebilirlik performansını da arttıracak. Borusan Otomotiv İcra Kurulu Başkanı Hakan Tiftik, sürdürülebilirlik alanında çok sayıda önemli proje yürüttüklerini belirterek şunları söyledi: "Kendimize Türkiye otomotiv sektörünün elektrifikasyon dönüşümünde öncü olmak hedefini koyduk. Türkiye otomotiv pazarında daha fazla elektrikli ve çevreci araç satılmasıyla karbon ayak izinin azaltılması yönünde kendimize kriterler belirledik. Borusan Otomotiv Grubu olarak 2030'da Türkiye otomobil satışları içerisindeki elektrikli araç oranımızı yüzde 15 seviyesine getirmeyi amaçlıyoruz. Temsil ettiğimiz BMW ve MINI markalarının toplam satışları içerisindeki elektrikli oranını yüzde 75, Jaguar ve Land Rover markalarını ise

Hakan Tiftik - Borusan Otomotiv İcra Kurulu Başkanı

yüzde 70'e çıkarmak üzere stratejiler belirliyoruz. Toplumda iklim değişikliği ve çevresel farkındalık arttıkça elektrikli ve hibrit otomobillere yönelik talebin de hızla yükseldiğini görüyoruz. Temin ettiğimiz yeşil finansmanla müşterilerimizin bu otomobillere erişimini kolaylaştırmayı hedefliyoruz" dedi.

YEDEK PARÇA

Brisa'dan Emisyon Azaltım Hedefinde Önemli Adım!

Türkiye lastik sektörü lideri Brisa'nın belirlediği uzun vadeli emisyon azaltım hedefleri, global düzeyde bir girişim olan Bilimsel Temelli Hedefler Girişimi (Science Based Targets Initiative) tarafından onaylandı.

Türkiye lastik sektörü lideri Brisa, ortakları Bridgestone ve Sabancı Holding'in de vizyonuyla iklim değişikliğiyle mücadelede kararlı bir şekilde sorumluluk almaya devam ediyor. Brisa, 2030 yılına kadar faaliyetlerinden doğan emisyonlarını yıllar bazında belirledi. Brisa, Emisyon azaltım hedeflerini CDP, Birleşmiş Milletler Küresel İkeler Sözleşmesi, Dünya Kaynakları Enstitüsü (WRI) ve Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) arasında bir iş birliği olan Bilim Temelli Hedefler Girişimi'ne onaylattı. Buna göre, 2030 yılına kadar doğrudan emisyonlarını %56 azaltmayı hedefleyen Brisa'nın 2050 hedefi, net sıfır emisyonla ulaşmak.

"İklim Değişikliğiyle Mücadelede Kararlılıkla İlerliyoruz"

Tüm dünyada etkilerini gösteren iklim krizinin en önemli gündemi olduğunu ve bu konuda çözümün bir parçası olmak için çalıştıklarını belirten Brisa CEO'su Haluk Kürkçü "Brisa, son 10 yıldır sürdürülebilirlik konusunu sürekli gündeminde tutan, tüm çalışmalarının kalbine yerleştiren bir şirket. Öyle ki Türkiye'de İklim ve Su Lideri (CDP Türkiye 2020) olan üç şirketten biriyiz. Her zaman daha da ilerisini hedefliyoruz. Bugün iklim krizi ile mücadelede atılması gereken en büyük adım düşük karbon ekonomisine geçiş. Brisa olarak bu geçişte; enerji ve emisyon yönetimi, doğal kaynak kullanımı, çevreci ürünler, döngüsel ekonomi, sürdürülebilir hammadde ve biyoçeşitlilik ana aksiyonlarımızı oluşturuyor. Tüm aksiyonlarımızı Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na uyumlu çözümler üretmek üzere ele alıyoruz. Hedefimiz faaliyetlerimizden doğan çevresel etkilerimizi en aza indirmeye odaklanırken, sürdürülebilirlik çalışmalarımızı tüm paydaşlarımıza dokunacak şekilde genişletebilmek. Bu amaçla kapsamlı bir yol haritası oluşturduk ve kararlılıkla ilerliyoruz. Bilim Temelli Hedefler Girişimi'nde 2030 yılına kadar belirlediğimiz hedeflerin onaylanmış olması da bu kararlılığımızın en önemli adımlarından bir tanesi. Bu başarılarımızda emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarımız ve paydaşlarımıza teşekkür ediyorum." dedi.

